

WOORD VOORAF

In dit deel van de Studies is opnieuw een drietal artikelen opgenomen. De bundel opent met de inaugurale rede van Prof. Dr J.C.G.M. Jansen, getiteld 'Bezig zijn met geschiedenis'. In deze studie zet de auteur uiteen dat er meerdere opvattingen over geschiedenis in zwang zijn. Een eerste groep ideeën over het verleden gaat er van uit dat de geschiedenis datgene beschrijft, wat definitief achter ons ligt: dat wat geweest is. Een andere opvatting houdt evenwel in dat de geschiedvorsching zich vooral bezig houdt met datgene wat uit de historie is overgebleven. Al naar gelang de keuze voor een bepaalde idee over het verleden, variëren ook de werkwijzen van de historici. De voordelen van onderzoeksmethoden en -technieken die het blijvende uit het verleden trachten op te sporen, worden breed uitgemeten. Als uitvloeisel van een dergelijke werkwijze dienen andere eisen aan de organisatie van het historisch bedrijf gesteld te worden. Een goede samenwerking tussen een universiteit en een onderzoeksinstituut kan - zo wordt betoogd - op eenvoudige wijze een verwezenlijking van een vernieuwd organisatorisch model tot stand brengen.

Dr Ir Johan Vanpaemel beschrijft in een artikel, getiteld 'De Industrialisatie van de Kempen' het ontstaan van metallurgische en chemische industrie tussen Lommel en Balen. De auteur laat zien, hoe in de tweede helft van de 19e eeuw talrijke sterk vervuilende industrieën werden overgebracht naar de dunbevolkte delen van de Noorderkempen. Ook daar rezen echter grote bezwaren tegen de enorme pollutie, waardoor de regen niet als water maar als zwavelzuur uit de hemel kwam vallen! Door ingrijpen van de nationale overheid waren de bedrijven gedwongen nieuwe technische procedés te gaan toepassen, waardoor zij enorme hoeveelheden zwavelzuur overhielden. Dit product bleek evenwel uitermate geschikt als grondstof voor de vervaardiging van kunstmeststoffen. Ten gevolge van de grote agrarische crisis ontstond sedert 1880 een grote vraag juist naar deze producten. Dientengevolge ontwikkelden zich naast de zinkfabrieken in de Kempen chemische bedrijven die de derivaten van de zinkproductie verwerkten.

In de laatste bijdrage wordt een thema uit de zeer recente geschiedenis behandeld. In een studie, getiteld 'Kleine Gemeenten in discussie', bespreekt J.C.G.M. Jansen de bijdrage van een zestigtal samenwerkende kleine gemeenten aan de discussie over de herindeling van ge-

meenten in Zuid-Limburg in de jaren zeventig van deze eeuw. De samenwerkende kleine gemeenten lieten door sociologen en bestuurskundigen diverse rapporten opstellen over de meest wenselijke vorm van gemeentelijke indeling. Hoewel deze rapporten weinig aandacht kregen, bleek dat de uitkomsten er van bijna volledig overeenstemden met de inzichten omtrent gemeentelijke indeling van de Minister van Binnenlandse Zaken. De uiteindelijk gekozen gemeentegrenzen weken nauwelijks af van wat de kleine gemeenten zelf hadden voorgesteld. Zo blijkt dat een hechtere samenwerking in Limburg en een grotere bereidheid van de provinciale en gemeentelijke overheden om naar elkaar te luisteren, het herindelingsproces aanzienlijk hadden kunnen versnellen.

Aan deze drie studies wordt, zoals gebruikelijk, het Jaarverslag van het Sociaal Historisch Centrum toegevoegd.

De redactie